

KRISTUS SONCE ŽIVLJENJA

Postni čas sovpada s časom, ko kmetje, vinarji in sadjarji opravljajo pomembna dela, od katerih je zelo odvisen njihov letni pridelek. Kdor se na sadjarstvo ne spozna, se mu zdi zelo neumno, da sadjar obrezuje in meče proč veje, ki bi lahko jeseni bogato rodile. Toda pameten človek ve, da vse veje nikoli ne bodo rodile, zato jih odstrani, da ne bi bremenile debla in odžirale dobrim vejam potrebnih sokov in drugih snovi. Rodnim vejam je potrebno zagotoviti tudi dovolj sonca, zato mora marsikatera senčna veja stran. Letošnji obrezovalec mora načrtovati pridelek tudi za prihodnja leta, zato pripravlja temu primerno deblo. Pri vsem tem pa je sadjar potrpežljiv in budno sledi tudi vsem drugim zakonom narave, kajti le-ta se bo proti njemu gotovo obrnila, če bo od nje kaj izsiljeval in od nje zahteval preveč. Kako poučna je lahko narava tudi za utrjevanje krepkega zdravja našega telesa in duha! Naravne so zato tudi naše postne vaje (molitev, branje božje besede, dobra dela, odpoved stvarim v korist potrebnih, predvsem lačnih, ter odstranjevanje negativnih navad in razvad...), "da bi si znova očistili srca, se osvobodili samoljubja in si sredi skrbi za minljive stvari bolj prizadevali za to, kar je večno", kot nas spodbuja bogoslužje ob začetku štiridesetdnevnega postnega utrjevanja.

Velikonočna Aleluja naj vsem ljudem dobre volje odpre nova obzorja duha. Kristusova vstajenjska poslanica sporoča človeštvu mir, ki ga danes še tako potrebujemo. Da bi vse to občutili in zaživel tudi vsi mi, želimo in voščimo našim bralcem, sodelavcem, prijateljem in vsem Slovincem doma in po svetu!

Uredništvo in uprava Novega glasa

Z bistvom posta se sklada tudi čudovita misel trdoživca kraškega pesnika Kosovela: "Veliko moraš pretrpeti, da to spoznanje pridobiš: kdor hoče ljubiti, živeti, ta mora poljubiti križ". Sem, ki v zemlji ne umre in segnije, ne bo nikoli prineslo bogatega sadu, novega življenja. Tudi današnji kristjan se tega vedno zaveda, zato se je velikodušno, potrpežljivo in optimistično. Slovenci smo zaradi ne vem kakšnih genov v preteklosti marsikdaj poudarjali temno, težjo stran življenja - skratka križ. Toda križ, smrt in grob so v Jezusovem življenju bili v ospredju le slabe tri dni in samo kot priprava na velikonočno neskončno prihodnost za vse ljudi dobre volje. Kristus je šel skozi zid trpljenja in smrti, da bi nam odprl pot življenja in bi mi šli za njim.

Koliko pozitivnega naboja, spodbude in luči za naše temne trenutke, predvsem tiste, ko se nam zdi, da se v našem življenju ponavlja le veliki petek! Toda veter lahko razžene tudi najbolj temne oblake. Velikonočno sporočilo me vedno spominja na droben dogodek življenja izpred nekaj let. Razmišljal sem, kako rešiti velik življenjski problem, ki se je zdel neresljiv. Kot da bi se izogibal zavestnemu reševanju tega problema, sem se zgodaj zjutraj odpravil na sprehod čez polje. Tam sem na tleh opazil sončnico, ki jo je nekdo pomendral in je bila vsa zmečkana ob poti. Podzavestno sem takoj našel nekaj paličic, s katerimi sem podprl nalomljene veje in jih za silo povezal z nekaj bilkami trave.

STRAN 3

MARJAN MARKEŽIČ

02 Drago Legiša KOSOVO: IN ZDAJ?

Naša naloga pa je, da smo pričevalci našega časa! Napraviti moramo vse, da vera postane kultura: vera, ki ne postane kultura, ni sprejeta v celoti in tudi ni doživeta.

Duilio Corgnani (glavni urednik katoliškega tednika *La Vita Cattolica*)

02 Vida Valenčič BO PRODI REFORMIRAL EVROPO?

03 Drago Legiša / intervju MSGR. EVGEN RAVIGNANI

04 Janez Povše VSTAJENJSKI LJUBEZNI VEČ PROSTORA!

05 Jurij Paljk SV. OČE ODLOČNO PROTI VOJNI

06 Saša Martelanc POŽIREK PRIJATELJSTVA

06 Majda Artač Sturman NEZNOSNA PRAZNINA PRAZNOVANJ

07 Marko Vuk TRI MARIJE OB GROBU

07 Andrej Bratuž VELIKA NOČ V GLASBI

09 Marko Tavčar / pogovor NADA PERTOT O PISMIH KOSOVELU

17 Marjan Drobež SLOVENIJA: ODMEVI NA VOJNO

Andrej Kosič, Vstajenje, 1999, osnutek za vitraj

LEPA PODOBA Z VELIKONOČNO VSEBINO
V GORIŠKEM MUZEJU

TRI MARIJE OB GROBU

MARKO VUK

V teh prazničnih dneh, ko se pripravljamo na Veliko noč, je prav, da se spomnimo tudi ene številnih umetnin, v katerih so umetniki preteklih dob upodobili vstajensko skrivnost. Gre za sliko, ki jo hranijo v Goriškem muzeju na gradu Kromberk, motiv pa predstavlja *Tri Marije ob grobu*. Naslikana je z oljem na platno, v višino meri 77 cm, v širino 58 cm, delo ni signirano in datirano. Že na prvi pogled pa vidimo, da je to razmeroma kvalitetna baročna slika, ki je najverjetneje nastala v 18. stoletju v srednjeevropskem kulturnem območju, a hkrati kaže vplive beneškega slikarstva. Slika izvira z Vogrškega, kjer jo je Goriški muzej odkupil leta 1977.

Slikar, ki je naslikal to sliko, se je očitno naslanjal na evangelijsko besedilo, najverjetneje na Markov evangelij. V njem namreč beremo (Mr 16, 1-8): "Ko je minila sobota, so Marija Magdalena, Marija, Jakobova mati in Salóma kupile dišav, da bi ga šle mazilit. Prvi dan tedna so šle h grobu navsezgodaj, ko je sonce vzšlo. Med seboj so govorile: 'Kdo nam bo odvalil kamen od vhoda v grob?' Ko pa so se ozrle tja, so videle, da je kamen odvaljen; in bil je zelo velik. Stopile so v grob in zagledale mladeniča, ki je sedel na desni strani, ognjen z belim oblačilom, in so se zelo začudile. On pa jim je rekel: 'Ne čudite se! Jezusa iščete, Nazarečana, križanega. Bil je obujen. Ni ga tukaj. Pogledajte kraj, ka-

mor so ga položili. Toda pojdite in povejte njegovim učencem in Petru: Pred vami pojde v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je rekel.' Stopile so ven in zbežale od groba. Trepetale so in bile vse iz sebe. In nikomur niso nič povedale, kajti bale so se."

Kot rečeno, je slikar dobro poznal evangelijsko besedilo, upodobil pa je središnji trenutek presenečenja, žalosti in strahu treh žena, ko so ugotovile, da je Jezusov grob prazen. Na levi v ospredju sedi Marija Magdalena, ki jo prepoznamo po dolgih razpuščenih lasih in posodici za mazilo, naslikani na podstavku na levi. Magdalena je oblečena v rdeče krilo, nad njim ima pregrinjalo okrase barve, roki je sklenila, glavo je v začudenju nagnila nazaj, na obrazu pa izžareva žalost. Desno v ospredju je naslikan vogal kamnitega groba v obliki sarkofaga. Grob je odprt, na robu pa je položeno platno, v katerega je bilo zavito Kristusovo telo. Desno v ozadju sta naslikani še dve osebi: Marija Jakobova in Marija Jožefova. Prikazani sta kot ženi zrelih let, obe s pokrito glavico, v trenutku živga razgovora in vznemirjenosti. Na levi je na značilen baročni način upodobljena skala, deloma porasčena z rastlinjem.

Baročni značaj slike dokazuje tudi kompozicija, saj je dokaj razgibana na način dveh sekajočih se diagonal: prva diagonala poteka od posodice na levi prek figure Marije Magdalene do dveh oseb v ozadju, druga pa od kamnitega groba do središnega lika

sv. Magdalene. Najmočneje je osvetljena Marija Magdalena, ostali dve Mariji postopoma manj, tretja figura v ozadju je sploh naslikana v poltemi. Gre za baročni način *chiaro-scuro*, izvirajočega iz italijanskega baroka, ki nabožnim podobam iz tega časa daje pridih dramatičnosti, čustvenosti in duhovne pomembnosti; celota je obogatena s skoraj scenografskimi učinki, vse to pa so prvine polnokrvne baročne umetnine.

Zdi se mi primerno, da v velikonočnem času opozorim na to mikavno sliko neznanega baročnega slikarja, ki nam priča, kako so naši predniki doživljali velikonočne skrivnosti. Slika je pomembna v umetnostnem in slogovnem pogledu, še bolj pa v versko-pričevalnem, saj nam v obliki ikonografsko tradicionalne podobe približuje temeljno resnico krščanskega verovanja, tj. Kristusovo vstajenje.

PLEMENITO POSLANSTVO KRŠČANSKE NABOŽNE GLASBE

VELIKA NOČ V GLASBI

ANDREJ BRATUŽ

riji velikih glasbenih klasikov, kot sta F.J. Haydn (*Sedem poslednjih besed Kristusa*) in L. van Beethoven (*Kristus na Oljski gori*).

Surrexit Pastor bonus - Vstal je dobri Pastir - tako poje marsikak latin-

ski motet od slavnega Palestrine dalje. Ali pa našega Gallusa *Gavisi sunt discipuli Aleluja - Viso Domino Aleluja* (Razveselili so se učenci - ko so zagledali Gospoda). Koliko bogastva je nato še v celi vrsti podobnih skladb od renesanse dalje! Naj bo glasba taka ali drugačna, stara ali moderna, vsa je po svoje polna notranje sporočilnosti. Med večjimi in enkratnimi velikimi mojstrskimi deli naj tu omenimo prav Johanna Sebastian Bacha *Velikonočni oratorij* z veličastnimi zborovsko-orkestralnimi deli. Isti skladatelj ima še celo vrsto drugih skladb na velikonočno temo, tako zborovskih kot orgelskih (koralni preludiji). Nato pride Georg Friedrich Händel, Bachov sodobnik, čigar ime je zlasti povezano z mogočnim oratorijem Mesija, ki vsebuje med drugim blestečo *Alelujo*, zbor z orkestrom, ki je nato postala nekaj glasbeni simbol Velike noči. Nemški skladatelj pa je napisal še italijanski oratorij *Resurrezione (Vstajenje)*, ki je pisan v bolj italijanskem glasbenem stilu. Tudi modernejši glasbeniki so od romantike dalje pisali veliko podobnih del (naj omenimo le Lisztov oratorij *Kristus*). Tudi med Italijani je znani Lorenzo Perosi med drugim avtor predvelikonočnih del, kot sta oratorija *Gospodova večerja* in *Pasijon po sv. Marku*.

Slovenska cerkvena glasba je polna krasnih velikonočnih pesmi. Sem štejemo lahko ljudske pesmi in bolj umetniške stvaritve. Še danes ni velikonočnih praznikov brez lepih pesmi Riharja, Vavken, Lebara, Tomca, Premrla in drugih. Na Primorskem še posebno so zelo peta dela skladateljev, kot so Vinko Vodopivec, Janez Laharnar, Breda Šček, Lojze Bratuž idr. Naša velikonočna pesem je vesela, živahna, radostna, kot je postna resnobna in razmišljujoča.

Kaj pa orgelska glasba ob Veliki noči? Tudi na tem področju ima glasbena literatura v raznih dobah lepe dosežke. Omenili smo že temeljna Bachova dela. Vsa kasnejša obdobja orgelske glasbe poznajo bogato bero tovrstnih skladb. Lahko spomnimo na znani motiv *Aleluje*, ki se zlasti pri nas poje pri vstajenski slovesnosti. Prav na to temo so nato razni skladatelji zgradili zanimive in briljantne orgelske fantazije ali improvizacije. Pred leti je izšla v Sloveniji zbirka orgelskih skladb *Aleluja*, ki so jih med drugimi napisali skladatelji Anton Foerster, Danilo Fajgelj, Lojze Mav, Stanko Premrl in še kdo.

Nabožna ali sakralna glasba je prav gotovo pomemben del celotne glasbene ustvarjalnosti. In to v vseh časih. Zgovorno o tem piše tudi kard. Katschthaler v svoji *Zgodovini cerkvene glasbe*, ko med drugim pravi, da že v svojem začetku glasba ni bila drugo kot nabožna glasba, ki je izražala čast božanstvu. Prav to je bila seveda tudi krščanska muzika, ki je zlasti od srednjega veka pa do naših dni igrala - in še vedno igra - to visoko in plemenito vlogo in poslanstvo.

PASTI SODOBNE
POTROŠNIŠKE MRZLICE

NEZNOSNA PRAZNINA PRAZNOVANJ

Z mesecem aprilom se na široko razpre pomladanski čas kot himna življenju, rojevanju, rasti, svetlobi in radosti. Zato gotovo ni naključje, da se spomladi vrstijo prazniki, posvečeni ženam in materam: 8. marec kot mednarodni dan žensk, materinski dan 25. marca in naposled v maju njegova potrošniška varianta *festa della mamma*.

Na pragu pomladi nanovo zacvetijo cvetličarski posli, toplejši, z vonjavami prepojeni zrak nas zvalja v slaščičarne. Pripravljajo se živopisani, dehteči, okusno sestavljeni cvetlični aranžmaji in šopki, vse bolj se prodajajo darilni predmeti in raznovrstne bomboniere (čokoladne, obhajilne, poročne ipd.). Tradicionalni prazniki zadržujejo potrošniški značaj, obenem pa se uveljavljajo novi.

V tem časovnem razponu s posebnim poudarkom slavimo tudi Veliko noč, ko ohranjamo slovesno obredje ter oživljamo stare običaje, ki bi sicer padli v zaprašeno ropotarnico preteklosti. Tako se ob izteku drugega tisočletja oklepamo kulturnih korenin, ki nam vlivajo pogum in zavest narodne pripadnosti, na drugi strani pa se marsikdo pod vplivom porabništva navdušuje za nova praznovanja, ki jih reklama in javna občila uvažajo od drugod.

Pesnik Gregorčič je v poeziji čudovito izpovedal misel, da "življenje ni praznik". Nedvomno je na Zahodu vsakodnevno življenje sila obremenjujoče zaradi nenehnega hitenja, vrveža, ropota in onesnaženja, zahteve sodobnega življenjskega ritma pa so karseda stresne. Ali zato potrebujemo novih in novih praznikov?

Nedvomno bi se najbolje odpočili brez mrzličnega nakupovanja daril ob rojstnih dnevih in obletnicah (posameznikov in ustanov), brez že rutinskih (družinskih in društvenih) kosil in pojdin v restavracijah.

Praznovanja in slavlja vseh vrst, otroški "feštini" (daroilo je seveda obvezno in zelo važno!) so na dnevnem redu skoraj vsak teden. Vse to zna biti skrajno naporno, da slavlja zlasti za ženske, matere in gospodinje, ki so v družinah običajno zadolžene ne samo za kuho in gospodinjske dejavnosti, ampak tudi za "stike z javnostjo" in sorodstvom najprej, pomenijo precej več dela in skrbi.

Kaj, ko bi se oddahnili in oddahnile od darilne mrzlice, nakupov, praznovanj in bi si privoščili praznično ali nedeljsko razkošje miru lastnega doma, družine, vrta ali sadovnjaka, razkošje sprehoda, pogovora, dobre knjige? Razkošje prostega časa ali celo razkošje brezdelja v tistem čudovitem smislu latinskega otium. Razkošje razmišljanja, poglobitve vase, tišine, odmaknjenosti. Razkošje fantazije, ustvarjalnosti, snovanja, domišljanja, ki se lahko izražajo in udeležujejo v tisočeri oblikah človekovega iskanja, odkrivanja in umetniškega ustvarjanja.

Potrošniška naglica je marsikoga oropala osnovnega bogastva: svobode preživljanja in doživljanja (prostega) časa.

MAJDA ARTAČ STURMAN

ŠKOFJA LOKA KOT VELIKO GLEDALIŠKO PRIZORIŠČE

ŠKOFJELOŠKI PASIJON ZAŽIVEL V TISOČLETNEM MESTECU

IVA KORŠIČ

V teh zadnjih postnih dneh iz prijaznih, ozkih škofjeloških srednjeveških ulic pa tudi Mestnega in Spodnjega trga, na katera zvedavo gledajo majhna okna čudovitih pročelij hiš - sicer nekatera kar bolešno kličejo po restavratorskih posegih - z gotskimi ali baročnimi portali, konzolnimi pomoli in arkadnimi dvorišči veje duh izpred več kot 200 let. Takrat je pater Romuald (Lovrenc) Marušič, ki mu je zibelka stekla v Štandrežu pri Gorici l. 1676, na veliki petek 1727 in 1728 (za ti dve leti izpričana procesija po virih) uprizoril svoje delo *Škofjeloški pasijon*, ki ga je spisal v nad tisoč nerimanih verzih leta 1721 in istega leta tudi prvič ponesel po škofjeloških ulicah. Rokopis tega dela, prvega slovenskega dramskega besedila, hranijo v škofjeloški Kapucinski knjižnici. Na pročelje kapucinske cerkve so l. 1997 vzdali marmornato ploščo, v spomin na zaslužnega patra.

Letos je na pobudo občine Škofja Loka oz. njenega župana Igorja Draklerja (ob precejšnjem začetnem nasprotovanju nekaterih političnih in kulturnih krogov) ponovno oživela ta izredno dragocena dramatizacija v režiji zagnanega mladega režiserja-sla-

vista, etnologa in specialista za ljudsko gledališče (v tem se je že nekajkrat preizkusil kot režijski vodja) Marjana Kokalja, ki se je radoživo oklenil mogočnega, a tudi tveganega projekta, se vozil po Poljanski in Selški dolini, vztrajno in navdušeno iskal po domači družini ljubiteljske igralce in srečno speljal do konca mogočno zamisel.

V soboto, 27. marca, zvečer je dež neprizanesljivo padal tudi na Škofjeloškem, tako da je odpadla premierna uprizoritvena predstava; le-ta je bila

prenesena na soboto, 10. aprila (ostale ponovitve bodo 1., 2., 5. aprila).

Tako se je več kot 600 igralcev, stativov, nosačev in nad 80 konjenikov prvič predstavilo gostom in domači publiko na štirih prizoriščih, - na vsakem je oživelo vseh trinajst oz. devetnajst izvirmih prizorov - v nedeljo, 28. marca, popoldne, ko so prijetno topli sončni žarki božali mestece ob Selški Sori.

Isti dan zvečer se je ob sugestivnem čaru brljenja sveč in žarke svetlobe bakel prvič vila nočna ponovitev.

Nenadna ploha pred začetkom predstave ni zbegala več tisoč zbranih gledalcev - med njimi so bili tudi ugledni gostje - ki so pohiteli že pred časom na prizorišča, da bi zasedli čim lepše prostore. Med temi srečneži v prvih vrstah na prizorišču B ob Mestnem trgu je bila tudi skupina zamejcev iz Štandreža in Gorice, ki so se podali v Škofjo Loko s PD Štandrež; vodstvo nenačnega "izleta" je seveda prevzel predsednik društva Damjan Paulin.

Ko se je na nebu med oblaki prikazala nekoliko meglena luna, so si pred našimi očmi začeli slediti stranski ozioroma povezovalni in glavni prizori, odigrani na prenosnih, ki so jih nosili nosači, in premičnih odrih, ki so jih vlekli konji. Nekateri izmed teh so bili zares doživeto prikazani v intenzivni, globoko občuteni igri in z otipljivim poudarkom na pomenljivem besedilu, v katero je znal pater Romuald vdahnuti toliko duhovne veličine.

Prav gotovo sta režiser Kokalj in poklicna igralka Metoda Zorčič opravila ogromno delo, saj je bilo nedvomno težko usklajevati študijske napore toliko različnih skupin in jih zlitih v neko nepretrgano zapovrstje. Pri tem so se jima pri nekaterih slikah začetne želje bolje uresničile, pri drugih pa nekoliko manj. Nekateri so bile res dobro odslikane, druge so pač kazale kake pomanjkljivosti. Tudi posamezni igralci (predolgo bi bilo naštevati njihova imena) so svoje like pretresljivo, natančno in s posebnim spoštovanjem do besedila dodelali prikazane osebe. Nekaj izvajalcev je s kretinami in z obrazom, prežetim s patosom, znalo izpričati trpečo dušo prikazanih likov. Brez dvoma so se mladi amaterji prepričljivo vživeli tudi v vloge angelov, ki ob prizorih nekako razlagajo dogajanje, svareč poslušalca, naj ne greši več, naj ne žali Jezusa, naj se spokori, ker ga sicer čaka peklenski ogenj.

Bralce in sodelavce obveščamo, da bomo zaradi preobilice gradiva nekateri prispevke, ki so prišli na uredništvo, objavili prihodnjik. Zahvaljujemo se za sodelovanje in obenem prosimo za razumevanje. (URED.)

Društvo SLOVENSKI KATOLIŠKI IZOBRAŽENCI - SKI

želi vsem Slovencem v Italiji
vesele velikonočne praznike in obilo
božjega blagoslova.
Sporočilo velikonočnega jutra je temelj naše vere
in opora na naši življenjski poti.

izziv za naš čas

SRBI IN RESNICA...

PETER SZABO

Vsaka vojna je medijska, to nam je vsem jasno. V tako globaliziranem svetu mora vsaka stran dokazati, da ima prav, saj se vse svetovne zadeve tičejo vseh nas. Kaj se zanimivega dogaja na področju medijev v sedanji NATO-vi akciji proti Miloševiću? Predvsem bi se rad ustavil ob ikonografiji oziroma ob podobah, ki jih mediji dajejo o dogodkih. Jasno je, da NATO skuša dokazati, da je akcija proti Miloševiću upravičena, Srbi pa, da je po mednarodnem pravu in splošni morali nekaj nesprejemljivega. Ne bom niti dokazoval, da ima NATO prav, saj Milošević ni nikoli spoštoval ne mednarodnega prava ne splošne morale ne človeških življenj.

Poglejmo najprej podobe srbske televizije:

Prva podoba: Albanci teroristi. Srbska televizija vedno omenja "šiptarje" in nikoli Albancev. Tako so tudi Bosanci bili zanje vedno "mudžahedini". Kaže srbske begunce s Kosova, ne pa albanskih. Na Kosovu agresije nikoli ni bilo. Prav tako kot je nikoli ni bilo v Bosni ali na Sarajevu. Tudi Bosno so Srbi osvobodili: "Vas XY v vzhodni Bosni se je ostro upirala, dokler je končno nismo osvobodili."

Druga: agresija na državo. Kažejo eno poškodovano šolsko poslopje in pravijo, da so "agresorji" porušili dvajset šol. Zakaj ne kaže vsaj treh, ampak eno samo? Prikazujejo nesrečne prebivalce v zakloniščih. Seveda niso nikoli pokazali Sarajevčanov v kletih in pod bombami.

Tretja: Slobo misli na vas. Milošević govori občanom in jih bodri.

Pogovarja se z ukrajinskimi pogajalci, s Holbrookom itd. Predsednik naj bi torej bil diplomat in civiliziran človek. Ob teh podobah gledalci pozabijo na gospodarski kriminal, ki ga počenja in za katerega vsi vedo.

Četrta: Mi smo nepremagljivi. Kažejo posnetek edinega sestreljenega letala in vsak večer pravijo, da so jih sesuli tri, pet ali celo več. Zakaj ne kažejo ostalih? Ni denarja, ni filma ali preprosto ni drugih letal?

Peta: Svet je pokvarjen. Clintona vedno kažejo z Monico Lewinsky, pred nekaj večeri pa so prikazali lanski ameriški film Wag the Dog, kjer sta Dustin Hofmann in Robert De Niro svetovnega ameriškega predsednika, ki se je zapletel v spolne škandale. Da bi se jih rešil, mu predlagata, da ustvari popolnoma televizijsko izmišljeno vojno proti Albaniji.

NATO-ve podobe:

Prva: Prav imamo: Mediji kažejo posnetke porušenihiš, beguncev in pobitih v vasi Račak. Dejstva.

Druga: Borimo se proti hudodelcem. Kažejo posnetke srbskih mitingov iz prejšnjih let, ki jih je Milošević napolnil z nezaposlenimi, ki so se drli v zameno za denar. Njihovi obrazi spominjajo na druge fanatike po svetu.

Kažejo evropskega roparja, vojnega zločinca, vodjo lastne stranke in najbogatejšega Srba, Arkana, ki je zajejal neobgljene borbe Kosovske osvobodilne armade in jih bo čez nekaj ur najbrž zaklal, to se jim vidi na obrazih. Na tiskovni konferenci je angleško obrambno ministrstvo predstavilo obraze vojnih zločincev od Miloševića navzdol. Diapozitivi in zatemnjena dvorana so spominjali na filme o drugi svetovni vojni in nürberške procese.

Angleški častnik, ki jih je predstavljaj, je celo imel črno obvezo na levem očesu, kar je vzdušje spremenilo v še bolj grozljivo.

Tretja: Borimo se proti lažnivcem. Na CNN-u, SKY News in BBC-ju lahko vsak dan vidimo intervju s predstavnikom Srbskega informacijskega centra v Londonu Markom Gašićem. Izredno je antipatičen in vedno razjarjen. Clintona ali Blaira imenuje za Hit-

lerja. Neposrednim vprašanjem se izogiba z novimi nevmesnimi vprašanji, popolnoma v stilu z nacionalistično propagando. Odlična podoba Goebbelsa.

Četrta: Profesionalni smo in uspešni. Sem spadajo podobe sestreljenih migov nad Bosno ter posnetki eksplozij, ki padejo točno na cilj. Na vsa vprašanja odgovarjajo le generali in osebe, ki so profesionalno usposobljene za to vprašanje.

Peta: Iskreni smo. Pokazali so sestreljen bombnik F117A ter kako lahko inteligentna raketa zgreši tarčo. Večkrat ponavljajo, da se letala vračajo z bombami, saj ni bilo pravih pogojev, da bi jih lahko izstrelili točno na cilj.

Obstajajo pa seveda še podobe črnogorskih medijev, ki kažejo zelo urejenega in umirjenega predsednika Djukanovića ter človekoljubne policiste, ki sprejemajo albanske begunce. Vse to, da bi podčrtali dejstvo, da je Črna gora proti Miloševiću, da je civilizirana, zahodnjaška država ter se zavzema za mirno rešitev.

Zanimive so tudi podobe italijanske televizije, ki pravijo le eno: "Ničesar ne razumemo" oziroma "Naši novinarji so nepismeni". Zemljevidi so netočni, Makedonija je včasih kar Jugoslavija. O vseh vprašanih govorijo vsi, od generalov do nogometnih trenerjev. Najbolj zmedeni pa so komunisti. Na demonstracijah nosijo zastave s Che Guevarom, kakor ga je naslikal ameriški pop-artist Andy Warhol. Že to je protislovje. Zraven teh zastav pa se najde še kaka četniška zastava s štirimi C-ji. Sploh se ne zavedajo, da nosijo skupaj levičarske in skrajno desničarske zastave. Pravijo, da se potegujejo za mir, s tem pa preprosto podpirajo krvoločnega desničarskega diktatorja.

Kje so bili, ko je Milošević uničeval in pobijal na Hrvaškem in v Bosni? Zakaj se takrat niso potegovali za mir? In zadnja podoba. Srbi pravijo, da jih je napad le poenotil okoli Miloševića. To pa me spominja na stavek, ki smo ga nekoč že slišali: Ein Volk, ein Reich, ein Führer.

USPEH DRUŠTVA EDINOST

V PROSVETNEM DOMU

ILLY IZDAL ODREDBO O RABI SLOVENSKEGA JEZIKA

V sredo, 24. marca, je tržaški župan Riccardo Illy izdal odredbo, po kateri je raba slovenskega jezika v odnosu z občinsko upravo, dovoljena, čeprav bo fakultativnega značaja, saj bodo npr. slovenski dopisi prejeli odgovore izključno v italijanščini.

Illy je tako umaknil prejšnjo odredbo, ki je imela do rabe slovenščine negativno stališče, do vsega tega pa je prišlo po pritožbi družbenopolitičnega društva Edinost, katerega je zastopal odvetnik dr. Jože Škerk, na Deželno upravno sodišče.

Dogodek je izredno pomemben za slovensko narodno skupnost v Italiji, saj je boj za enakopravnost slovenskega jezika že stoletja temeljna točka prizadevanj naše manjšine. Vsekakor, kot piše v tiskovnem sporočilu Slovensko-hrvaško-italijanskega odbora za zgodovinsko resnico, ki ga je podpisal njegov koordinator Paolo G. Parovel, se zadeva ne konča tukaj. Društvo Edinost bo namreč kljub

uspehu zahtevalo odškodnino in ni niti izključilo možnosti, da se bo ponovno pritožilo proti novi županovi odredbi, ki po mnenju društva ne zadošča in je tudi nelegitima, saj ne upošteva obvez, ki jih je italijanska država sprejela tako na mednarodni ravni kot tudi v svoji ustavi.

Tiskovno sporočilo odbora za zgodovinsko resnico navaja tudi kratko zgodovino rabe slovenščine na Tržaščkem. Tako, piše v sporočilu, se je že v času avstroogrške monarhije tržaška občinska uprava, ki jo je vodila italijanska večina, upirala večjezičnosti, ki jo je predvidevala ustava avstroogrškega cesarstva. Potem ko sta Trst in njegovo zaledje leta 1918 prišla

pod Italijo, je bila raba slovenščine prepovedana. Raba slovenskega jezika je po letu 1945 ponovno uvedla zavezniška vojaška uprava, na mednarodni ravni pa je bila potrjena z Londonskim memorandumom iz leta 1954 in z Osimskim sporazumom iz leta 1975. To je potrdilo tudi italijansko ustavno sodišče. Kljub temu pa se je tržaška občina temu še vedno tako pasivno kot tudi aktivno upirala z izdajanjem odredb, s katerimi je raba slovenščine prepovedala ali pa omejila. Tako so v preteklosti ravnale, piše še v sporočilu, tako desnosredinske uprave tržaške občine kot tudi levosredinska uprava, ki jo vodi sedanji župan Riccardo Illy.

Do tu uradna tiskovna sporočila, mi pa se bomo k temu izredno pomembnemu dogodku še vrnili v prihodnjih številkih.

ZAČETEK OPENSKIH GLASBENIH SREČANJ

V nedeljo, 28. marca, je bil v Prosvetnem domu na Opčinah prvi koncert iz niza pomladanske sezone openških glasbenih srečanj, ki jih prireja Zveza slovenskih kulturnih društev in Kulturno društvo Tabor (umetniški vodja je Luca Ferrini, koordinatorica pa Alda Sosič). Gre za zanimivo tradicionalno pobudo, ki poslušalcu oz. gledalcu nudi kakovosten izbor sodobnega glasbenega izvajanja.

Na nedeljskem koncertu je v prvem delu nastopil Slovenski sekstet saksofonov, v drugem pa Dario Šavron, ki je izvedel vrsto skladb na vibrafonu. Podrobnejše poročilo bomo objavili v prihodnji številki, že sedaj pa naj omenimo, da bo prihodnji koncert v okviru glasbenih srečanj v nedeljo, 11. aprila, ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

KAKOVOSTNE DIPLOMSKE NALOGE

PODELITEV NAGRADE IN PRIZNANJ DR. FRANE TONČIČ ZA LETO 1998

V sredo, 24. marca, so v Gregorčičevi dvorani v Trstu slovesno podelili nagrado in priznanja Dr. Frane Tončič za leto 1998. Nagrado in priznanja vsako leto podeljuje Slovenski visokošolski sklad Sergij Tončič, prejmejo pa jih mladi zamejski Slovenci, ki so dokončali univerzitetni študij na različnih področjih in katerih diplomske naloge je ocenjevalna komisija Sklada ugod-

no ocenila. Letos je na Sklad prišlo štirinajst diplomskih nalog (lani jih je bilo osem), nagrado Dr. Frane Tončič za leto 1998 pa je prejela Matejka Grgič za diplomsko nalogo *Performativna izjava in glagolski vid: primer slovenskega jezika*, s katero je diplomirala na leposlovni fakulteti tržaške univerze. Priznanja pa so prejeli: Erika Busechian za diplomsko nalogo *Naložbe med-*

narodnih operaterjev v Sloveniji - Evropski integracijski procesi - Finančni in davčni profil; Mirta Čok za diplomsko nalogo *Ženske poročne daritve v Ljubljani, Mariboru in Piranu: primerjava*; Sandra Borghese za diplomsko nalogo *Dvojezična osnovna šola v Špetru: poseben šolski model*. Denarne nagrade so prispevali Sklad Sergij Tončič, Generalni konzulat Republike Slovenije v Tr-

stu, Zadržna kraška banka in Nova tržaška kreditna banka. Ob tem je predsednik ocenjevalne komisije prof. Marko Kravos, ki je podal utemeljitve, tudi ustno pohvalil diplomsko nalogo Petra Černica.

Na začetku je prisotne pozdravil predsednik Sklada Sergij Tončič Boris Kuret, ki je med drugim podčrtal glavni namen Sklada, ki je v podpori in skrbi za vsestransko rast slovenskih zamejskih višješolcev, in to predvsem v smeri bodočega ohranjanja in upajočega razvoja manjšine.

Nekaj odlomkov iz literarnih del nagrajenke Matejke Grgič pa je podal igralec Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta Danijel Malalan.

Ob tej priložnosti naj gre do vsem prejemnikom nagrade in priznanj iskrene čestitke tudi s strani našega časopisa s toplim voščilom, da bi se vsestransko uveljavili v življenju.

Pizzeria-Bar-Gostilna

»VETO«

Nada Debenjak in Erino Fabrizi

PIZZE TUDI ZA KOSILO

OPČINE - Proseška ul. 35, tel. 040 211629

GOSTILNA
Sardočvošči vesele
velikonočne
praznike

PREČNIK 1/B, tel. 040 200871

Slaščičarna

Saint Honore'

Parfait, mousse in hladne torte,
čokoladni izdelki vseh vrst,
nepremagljive skušnjave v vseh letnih časih

ZAPRTO OB NEDELJAH POPOLDNE IN PONEDELJKIH

OPČINE - Proseška ul. 2, tel. 040 213055

Cremcaffè

želi svojim cenjenim strankam
blagoslovljeno Veliko noč

JAZBEC

Pekarna - slaščičarna

NABREŽINA 98, tel. 040 200174

Bar-Buffer-Pizzeria

»RINO«

Korošec M. & Kuzmic D.

OPČINE - Narodna ul. 65, tel. 040 213821

RESTAVRACIJA PESEK

Karis Meri in Giuliano

vošči vsem klientom
veselo Veliko noč

PESEK 69

Slaščičarna in pekarna

JERIAN

želi vsem odjemalcem
veselo Veliko noč

TRST - Istrska ul. 16

praznjenje greznic in
čistilnih naprav, čiščenje
odtočnih kanalov
z vodnim pritiskom,
vzdrževanje in popravila
čistilnih napravOPČINE - Narodna ul. 46/2
Tel. 040 211336 - 213592
Fax 040 214802

Cvetličarna

Fiori Savina

želi vsem
odjemalcem
veselja polne
velikonočne
praznike

TRST - Istrska 8/b, tel. 040 763856

DRUŠTVO TIGR POČASTILO BAZOVIŠKE JUNAKE

JE RODOLJUBNOST ŠE VREDNOTA?

V soboto, 27. marca, je pri spomeniku na bazovski gmajni potekala krajša slovesnost s polaganjem venca in nagovorom, ki jo je priredilo Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske v spomin na štiri junake, ki so bili tam ustreljeni leta 1930.

FOTO KROMA

Kljub slabemu vremenu z obilnim dežjem se je le zbralo nekaj ljudi, katerim je v imenu društva spregovorila Nadja Maganja. V krajšem govoru se je med drugim vprašala, ali je nam Slovencem danes rodoljubnost še vrednota. Ugotovila je namreč, da se sami odrekamo pojmom, kot so narodnost, slovenstvo in narodna identiteta. Tako postajamo vedno bolj skupnost brez obraza. Zato, je še dejala, je nekaterim celo nerodno, da društvo TIGR obuja spomine na tigrovce, padajo pa tudi očitki ustvarjanja novih mitov. Vendar hoče društvo le obujati zgodovinski spomin na

dogodke, ki so usodno posegali v življenje Primorske. Čeprav je bilo o organizaciji TIGR že veliko napisanega, pa ostajajo usode posameznih junakov v marsičem še neznane. Tako je ovrednotenje tega obdobja iz slovenske zgodovine važno tudi zato, da pride vsem v zavest spoznanje, da so Primorci v najtežjih trenutkih svoje zgodovine znali strniti vrste in se složno upreti proti zatiralcem.

Pred komemoracijo pa sta se v dopoldanskih urah v Bazoviškem domu na tretji redni seji sestala tudi upravni in nadzorni odbor društva TIGR. Med drugim je dnevni red seje

veboval obravnavanje vprašanja preureditve tako spomenika na bazovski gmajni (načrt predvideva razširitev območja spomenika v ograjen spominski park), pa tudi spomenika ustreljenim na drugem tržaškem procesu l. 1941 na Opčinah, ki bi se tudi moral spremeniti v spominski park. O tem je društvo TIGR že seznanilo predsednika republike Slovenije, zunanje ministrstvo in glavni odbor borčevske organizacije Slovenije s prošnjo, naj pomagajo urediti status in dostop spomenika žrtvam drugega tržaškega procesa.

KONCERT REVIJE PRIMORSKE POJE V ULICI RISORTA

V soboto, 27. marca, je v dvorani Marijinega doma v ul. Risorta v Trstu potekal 16. koncert v okviru letošnje pri- ljubljene zborovske revije Primorska poje. Sobotni tržaški koncert je soorganizirala Zveza cerkvenih pevskih zborov, ki skupaj z Združenjem pevskih zborov Primorske, Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete zadnja leta prireja revijo. Pri organizaciji sta sodelovala še Slovensko pastoralno središče (oris njegovega delovanja je na sobotnem večeru podal ravnatelj Marij Gerdol) in pevsko društvo od Novega sv. Antona.

Sobotni koncert so oblikovali komorna skupina Inke iz Poljubinja, ki jo vodi Majda Luznik, moški zbor Zora iz Kostanjevice pod vodstvom Karla Godniča, dekljski zbor Grlica iz Budanj pod vodstvom Stojana Korena, mešani zbor Ivan Kokošar iz Koritnice pod vodstvom Marjana Obida, mešani zbor Beneške korenine iz Srednjega pod vodstvom Davida Klodiča in komorni zbor Ipavska iz Vipave, ki ga vodi Matjaž Šček.

MESEČNA KONFERENCA V NABREŽINI

G. DUŠAN JAKOMIN O ŠKOFU SLOMŠKU

Redna marčna konferenca je v župnijski dvorani v Nabrežini potekala v pričakovanju prvega slovenskega blaženega, ki ga bo slovesno proglasil sam papež septembra v Mariboru. Predavatelj je bil znani škedenjski duhovnik in publicist Dušan Jakomin. Orisal je življenje tega našega pesnika, narodnega buditelja in škofa, ki se je v prvi polovici prejšnjega stoletja z vsemi močmi trudil, da bi zbudil oz. krepil narodno zavest pri Slovencih. Odpovedal se je nadaljnemu študiju, da bi lahko bil čim dlje na razpolago svojim vernikom in sploh svojemu narodu. Ena njegovih glavnih skrbi je bila širiti med Slovenci domače čtivo in tako je ustanovil Družbo sv. Mohorja, ki je pripomogla, da je slovenski narod med prvimi ostal brez nepismenih. Nemškim načrtom, da bi ponem-

čili Štajersko in utrdili svojo prisotnost v Mariboru, se je protivil s tem, da je prenesel sedež lavantinske škofije iz Št. Andraža v Maribor. Poleg udeleževanja na verskem področju je Slomšek tudi pisal; naj omenimo le prvi slovenski učbenik *Blaže in Nežica v nedeljski šoli*, ki so ga še dolga leta uporabljali za učenje slovensščine. Lik Slomška je brez dvoma evropskega formata, saj je znal združevati ljubezen do maternega jezika s spoštovanjem drugorodcev.

Naj ob koncu omenimo, da nas je tokrat domači župnik presenetil s tem, da je povabil duet Karina-Aljoša, ki nam je predvajal nekaj pesmi. Najbolj je navdušila, tokrat številnejšo publiko, ruska narodna *Oči čornje*, ki jo je z občutkom zapela Mol-davka Karina.

ANTEK

PIRHI DOMAČE IN TUJE IZDELAVE

DVAJSETA VELIKONOČNA RAZSTAVA V NABREŽINI

Na dan Velike noči, v nedeljo, 4. aprila, bodo v župnijski dvorani v Nabrežini odprli jubilejno 20. velikonočno razstavo. Gre za tradicionalno pobudo, za katero ima največ zaslug zlasti domači župnik g. Bogomil Breclj. Ravno g. Breclj je namreč "duša" večjih razstav, ki so na ogled ob velikih praznikih, zlasti v božičnem in velikonočnem času. Za Božič so namreč razstavljene jaslice vseh vrst in z vseh koncev sveta, za Veliko

noč pa predvsem pirhi, ki so jih poslikali tako domača mladina oz. domači ustvarjalci kot tudi priznani umetniki iz Italije, Slovenije in drugih držav.

Letošnjo velikonočno razstavo bodo, kot že rečeno, odprli na Veliko noč, 4. aprila, na ogled pa bo do Bele nedelje, 11. aprila, v popoldanskih in večernih urah. Ob tej priložnosti bo na ogled tudi razstava lepih krajinskih slik domačinke Baranco.

TRŽAŠKA KNJIGARNA IN KROŽEK ZA KULTURNO, ŠPORTNO IN PODPORNO UDEJSTVOVANJE

- razstava *Slovenska domača in umetnostna obrt ob Veliki noči* (odprta do 10.4.1999)
- v knjigarni je na razpolago nova knjiga prof. Janeza Bogataja *Mojstrovine Slovenije*

TRST - Ul. sv. Frančiška 20, tel. 040 635954, fax 040 635969
E-mail: tklibris@tin.it

TURISTIČNI URAD

AURORA

Dragulji
malalan

OPČINE - Narodna ul. 28, tel. 040 211465

Zlatarna

Boato - Fazbec

želi vsem strankam veselo Veliko noč

TRST - Ul. Mazzini 51/a

PRISCO

ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA

TRST Trg Goldoni 11
Campo S. Giacomo 3

PODJETJE

Kovšič

vošči vsem odjemalcem, prijateljem in znancem
v zamejstvu in matični domovini
vesele velikonočne praznike

TRST - Ul. S. Cilino 38, tel. 040 54390

nuova
Tecnoutensili SAS
Norma Tretjak & C.

ŽELEZNINA, ORODJE, STROJI ZA POLJEDELSTVO

OPČINE - Proseška 7, tel. & fax 040 212397

ŽELEZNINA

TERČON

NABREŽINA 124, tel. 040 200122

MOCOR FRANCO
MEHANSKA
POPRAVILA
VOZIL

IND. CONA TRST
Ul. Travnik 17
Tel. 040 810310

SADJE - ZELENJAVA - BIO HRANA

SELF-SERVICE KATJA

Katja Fabrizi

URNIK NON STOP

OPČINE - Narodna ulica 46, tel. 040 211092

PREDSTAVITEV SKLEPNEGA ITALIJANSKO-SLOVENSKEGA
DOKUMENTA 2. GORIŠKE SINODE

ZAČNIMO UDEJANJATI SKLEPE SINODE NAŠE CERKVE!

Na predvečer praznika zavetnikov goriške nadškofije je potekala v dvorani Fogar uradna predstavitev sklepnega dokumenta druge goriške sinode. Prijetna, kar resna, se predstavi publikacija z latinskimi naslovom *Faciem tuam, Domine, nobis ostende* ali po naše: *Pokaži nam, Gospod, svoje obličje!* Tako, bi lahko rekli, še zbornik smo dočakali in s tem je goriška sinoda končana! Obratno! Najbolj pomembno obdobje se šele začinja. Po naših župnijskih skupnostih bomo knjigo prebrali, o vsebini razpravljali in se tako poglobljali in se tako poglobljali v svoje krščanstvo. Jasno je, da je naše pričevanje (ali življenje iz vere) večkrat zvoledeno, zbledelo. Potrebni smo prenove, kot pravi papež, novega veseliga oznanila, nove evangelizacije. In sinodalni sklepni dokument lahko postane priročnik, ki nam daje smernice, saj ga ni sestavil kak pisatelj, "učenjaki" za svojo pisalno mizo, ampak je nastal iz sodelovanja vseh sinodalcev, župnijskih pastoralnih svetov, vernikov, izvedencev na različnih družbenih področjih. Priročnik nas bo lahko spodbujal, kako postati bolj pristni, poglobljeni in "velikonočni" kristjani, ki so manjši, jezični in tarnajoči, raje bolj

zavzeto in z optimizmom stopajo po ulicah sveta. In so preprosti kvas. O tem je na večer spregovoril mons. Bettazzi, škof iz Ivree. Poudaril je nekaj važnih misli: kako sta v sklepnem dokumentu oba prisotna jezika enakovredno zastopana (kar ni pogost slučaj), saj se na eni strani bere italijanski original, zraven pa je slovenski prevod. In ta različnost je ali lahko postane bogastvo različnosti. Kristjani moramo vztrajati v dobrem, se ne zapirati v svoj krog. Ven torej "iz zakristij", iz ožjih "katoliških" krogov, ne bojmo se sodelovanja, soočanj s sočlovekom v družbi, ki postaja vse bolj plehka, brez pravih vrednot. Kristjani imamo tu res kaj ponuditi - prave življenjske, trajne vrednote. Mogoče jih bo treba prevetriti, odpihniti prah z njih, da bodo spet privlačne za nas in okolice. Potrebno bo, da se napotimo v bogat rudnik, ki nam je na razpolago: v Sveto pismo. Saj je za nas velikokrat še neznanka, a gre za hrano, ki naj nas podpira v našem popotovanju.

Mons. Bettazzi je tudi omenil reveže ali, kako naj presojamo realnost skozi oči revežev. Mogoče pomeni to tudi, da moramo nekoliko presoditi svoj način življenja, za-

živeti skromneje in manj hlatasti za materialnimi dobrinami, ki so žal na svetu še vedno tako neenakomerno (kričivo) porazdeljene. Večkrat imamo nekak občutek samozadostnosti, saj, kaj nam manjka? Hiše, obleke, denar, avtomobile, vse to imamo v veliki meri in prav to nam lahko zasenči pogled, da se ne usmerja več kvišku, k Njemu, ki je vir vrednot. Znova moramo začutiti: Gospod, potrebni smo te. Obnovi v nas lakoto in žejo po Tebi...

TS

PASIJON NA TRAVNIKU

Na oljčno nedeljo je bil v cerkvi sv. Ignacija na Travniku pri slovenski maši tradicionalni peti Pasijon. Že dolgo vrsto let se za ta praznik ob koncu postnega časa zberejo številni pevci iz mesta in bližnje okolice in zapojejo znani *Pasijon po sv. Mateju* skladatelja Frana Kimovca za moški zbor. Tako so tudi letos lepo in zbrano obogatili mašo na dan, ko se krščanski svet spominja trpljenja Gospodovega.

Oljčno nedeljo je seveda praznovala celotna goriška Cerkev. V stolnici je oljke blagoslovil goriški nadškof, ki je tudi vodil nedeljsko cerkveno slovesnost in procesijo.

GLASBENO TEKMOVANJE ALPE ADRIA MARCOSIG V KC BRATUŽ

Na velikonočni ponedeljek, 5. t.m., se bo ob 9. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž pričelo 17. Mednarodno tekmovanje Alpe Adria Alfredo in Vanda Marcosig za mlade violiniste in 7. tekmovanje za mlade čeliste.

Prireditev je v več kot 13 letih dosegla visoko kakovostno raven in si pridobila ugled med glasbenimi pedagogi in študenti. Od letošnjega leta je poimenovano po zakoncih Marcosig, ki sta bila glavna pobudnika tekmovanja. Na letošnje prireditev se je prijavilo 138 violinistov in čelistov iz Italije, Slovenije, Hrvaške, Avstrije, Jugoslavije in drugih držav, celo iz Tajvana. Med tekmovanjem bosta tudi dva koncerta: v sredo, 7. t.m., bodo ob 20.30 oblikovali koncert, posvečen spominu zakoncev Marcosig, lanske zmagovalci. V nedeljo, 11. t.m., pa bo ob 17. uri zaključni nastop letošnjih nagajencev, ki bodo naslednji teden odšli na turnejo v Benetke, Salzburg, Zagreb, Ljubljano, Celovec in Gradec.

Kulturni center Bratuž postaja vse bolj kraj srečanj in kulturnih izmenjav; gotovo je ugledno tekmovanje našlo pravi prostor, v katerem se bo lahko tudi v prihodnje razvijalo v vedno pomembnejšo mednarodno prireditev.

hudin
TISKARNA

GORICA
Ul. Gregorčič 23
tel. 0481 522907
fax 0481 524447

KATOLIŠKA KNJIGARNA

knjige, revije ■ vse za šolo in pisarno ■ razne vrste papirja ■ sakralni predmeti, sveče ■ darila ■ plošče, kasete ■ igrače

GORICA - Travnik 25, tel. 0481 531407

DRAGULJARNA - URARNA - ZLATARNA

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost, označujejo jo resnost, strokovnost, kompetentnost na področju trgovine.

TRŽIČ - Corso del Popolo 28, tel. 0481 410674

Urnarna - zlatarna

Od leta 1897

profesionalnost
v tradiciji

Šuligoj

GORICA - Ul. Carducci 49, tel. 0481 535657

PHOTO
LABORATORIO

PHOTO LABORATORIO
lastnik: Carlo Selauzero
34170 Gorica • Ul. Locchi 2
Tel. 0481 535165

TRGOVINA JESTVIN

Maraž - Škarabot

Gorica, Placuta 13

IL BOTTONE

Nadja Sošol

velika izbira spodnjega perila, nogavic in pižam za moške in ženske

GORICA - Travnik 26,
tel. 0481 33587

Blagoslovljeno
Veliko noč želi

TRGOVINA

Meri Kosič

Velika izbira torbic, dežnikov in raznovrstnih kvalitetnih izdelkov

GORICA - Raštel 23, tel. 0481 33790

Gradbeno podjetje

Hlede Alojz Doan

ŠTEVERJAN - Dvor 13, tel. 0481 884015

SERGIO ROVIS

TEL/FAX 0481 531812
TRAVNIK 10, GORICA

IZDELKI IZ KOVANEGA
ŽELEZA IN ALUMINIJA

Tabaj F.lli s.n.c.

Miloš in Raimondo Tabaj

GORICA, ul. Gregorčič 24,
tel. 0481 21514, fax 0481 21987

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK s.n.c.

Cefarin R. & Saksida

GORICA - Trg Cavour 9, tel. 0481 535019

TISKARNA - OFFSET

GRAFICA GORIZIANA S.N.C.

GRAFICA GORIZIANA

GORICA - Ul. Gregorčič 18, tel. 0481 22116 - fax 0481 22079

DESPAR

MARKET S. ANDREA

VOŠČI VSEM CENJENIM ODJEMALCEM

**VELIKONOČNEGA VESELJA
POLNE PRAZNIKE!**

ŠTANDREŽ, UL. S. MICHELE 184

DESPAR

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

VIATORI

Vse, kar potrebujete za vsakdanjo oskrbo, in vse, kar si želite ob raznih pogostitvah ter svečanostih družinskega in društvenega značaja, lahko dobite v največji izbiri v naših goriških prodajalnah.

GORICA - Tel. 0481 520905

BERTOLINI

Specializirani
živilski center
...z odličnimi
mesečnimi
ponudbami.
Pričakujemo vas v
Mošu pri Gorici.

K2SPORT

Ul. Raštel 19
tel. 0481 531884

TRGOVINE
OBUTVE

Ul. Raštel 7,
tel. 0481 535162

K2 - Ul. Oberdan 7,
tel. 0481 535520

OBUTVE ZA OTROKE
Ul. Raštel 8,
tel. 0481 33465

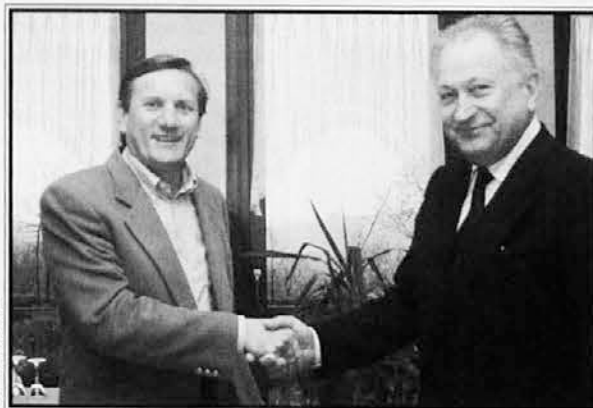
50

**KOSIČ
GORICA**

USPEH ŠTEVERJANSKE OBČINSKE UPRAVE

SLOVESNA OTVORITEV
POKRAJINSKE CESTE
OSLAVJE-ŠTEVERJAN

MARJAN DRUFOVKA

V soboto, 27. marca, je bila ob 11. uri po skoraj sedmih letih ponovno odprta pokrajinska cesta Oslavje-Števerjan, po dolgem čakanju je bila končno popravljena in odprta cesta, ki pelje na Sovenco. Formalnost rezanja trobarvne traka, govor števerjanskega župana Corsija in uglednih gostov ter blagoslov župnika so se vrstili, kljub nenaklonjenemu pomladanskemu deževnemu vremenu, prav na licu mesta.

Oglejmo si nekaj podatkov o nastanku plazu in o tem, kako je sploh prišlo do nove ceste. Prvi plaz manjših razsežnosti se je pojavil jeseni 1992. Leta '93 se je nakladno ojačil in razširil, tako da je postalo vprašljivo popravilo ceste in je bila ogrožena sama sanacija plazu. V letih 1995-96 je občinska uprava začela pritiskati na deželo za pridobitev denarnih sredstev za dokončno izpeljavo del. Ta stalni pritisk je imel dober uspeh in prek deželnega odbornišva za civilno zaščito je občina dobila eno milijardo 190 milijonov lir za sanacijo plazu in popravilo ceste. Konec leta '97, ko je občinska uprava dobila deželni odlok, ki ji je zagotovil nakazilo denarnih sredstev, se je začelo načrtovanje, ki ga je izpeljal inž. Alessandrini z Vidma. Potrebna so bila tudi številna dovoljenja določenih organov; glede teh je občinska uprava hvaležna dr. Kravini, ki je natančno spremljal celoten zapleten birokratski postopek. Zahvala gre seveda tudi podjetju, ki je dokončalo zahtevna dela pred zastavljenim rokom šestih mesecev. Sam predsednik pokrajine Brandolin je poudaril tehnološko kakovost opravljenega dela, ki se izredno usklajuje z okoljem. Zatrtil je tudi, naj bo ta struktura zgled vsem javnim posegom, in se zahvalil vsem, ki so pripomogli k tej realizaciji. Omeniti je treba tudi, da so denarna sredstva, ki so bila nakazana, zadostovala in ni bilo treba dodatnih. In danes stoji obnovljena cesta pred našimi očmi. Občinska uprava se je ob izpeljavi tega mogočnega dela dogovorila s pokrajino in Briško gorsko skupnostjo tudi za čimprejšnjo rešitev situacije plazov na cesti Bukovje-Valerišče. Finančna sredstva so že zagotovljena, načrti so v celoti pripravljeni in v najkrajšem času bodo oddana dela na javni dražbi.

Nekateri peš, drugi z avtomobili so se odpeljali po novi cesti v gostilno h Korsičevim, kjer so se pod streho nadaljevali posegi, ki so bili prej pod dežnikom le načeti. Občinska uprava je zaslužno dosegla uspeh in v načrtih ima še mnogo posegov, ki so neobhodno potrebni števerjanski skupnosti. Tako naprej!

NOVA ŠTUDIJSKA
SMER V GORICIFURLANSKI
JEZIK NA
VIDEMSKI
UNIVERZI

Na prestižnem sedežu videmske univerze v Gorici v palači Alvarez so v sredo, 24. marca, predstavili izjemno zanimivo novost v študijskem programu univerze. Jezikoslovna fakulteta je namreč predstavila novo študijsko smer, ki jo bo uvedla v prihodnjem letu. Ob bok že uveljavljenim smerem študija slovenščine, angleščine in nemščine bodo namreč v Gorici na visoki šoli za prevajalce uvedli še pouk furlanskega jezika, kar vsekakor preseneča, če pomislimo, da se do današnjih dni še ni zgodilo, da bi sploh kje na akademskem nivoju poučevali furlanski jezik.

"Zaveli so drugi časi, ko danes lahko rečemo Furlani o samih sebi, da smo bili in smo še pravi analfabeti, saj nas ni nihče nikjer naučil pisnega furlanskega jezika; od danes naprej pa bo vse drugače. Furlanski jezik namreč ni samo pogovorni jezik, ampak je jezik naroda, ki tu živi že stoletja. Zato pozdravljam odprtje nove študijske smeri, smeri študija furlanskega jezika! Končno tudi Furlani dobivamo možnost spoznavanja svojega jezika na najvišji možni ravni, na univerzi," je dejal rektor videmske univerze prof. Marzio Strassoldo, za katerega se je vedelo in se ve, da svojih furlanskih korenin in jezika ni nikdar skrival. Da se Furlani zavedajo važnosti te pobude na goriški univerzi, so izpričali s svojo prisotnostjo videmski župan in številni furlanski profesorji.

RESTAVRACIJA

Vogrič

*Vošči svojim obiskovalcem
v zamejstvu in v matični
domovini blagoslovljene
velikonočne praznike!*

ŠTEVERJAN - Klanec 23,
tel. 0481 884095

Zaprto ob torkih in sredah

Roman bar

Roman Cotič

vošči vsem blagoslovljene praznike

GORICA - Travnik, vogal ul. Roma in ul. Oberdan

sobema s.n.c.

vošči vesele velikonočne praznike

SOVODNJE OB SOČI - Case sparse 77
Tel. 0481 521550, fax 0481 20969

MEHANIČNI PRIBOR

DANIELA PUIA

GORICA - Ul. Terza Armata 183/b
Tel. in fax 0481 520250

IZDELKI IZ KOVANEGA ŽELEZA - VRATA - OGRAJE

RADISLAV
LEOPOLI

GORICA - Ul. Brigata Pavia 46, tel. 0481 531941

Trattoria *Gostilna*

1870 - 1990

Devetak

di Devetak Agostino & C. s.n.c.

*Želimo vsem Vam blagoslovljeno,
usega lepega in dobrega polno
Veliko noč!*

VRH SV. MIHAELA 48 (Sovodnje ob Soči), tel. 0481 882005

OBVESTILA

VSTAJENJSKA MAŠA bo v goriški stolnici ob 6.30.

DRAGI OTROCI in šolarji, mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela vabi, da za Veliko noč prinesete vaše pobarvane pirhe v cerkev na Vrh sv. Mihaela ob 10.30. Nagrajevanje bo po slovesni sv. maši, ki bo ob 11. uri.

SLOVENSKI RAZISKOVALNI inštitut in Narodna in študijska knjižnica vabita na predstavitev publikacije *Zemljevid krajevnih in ledinskih imen - Goriško ozemlje* v sredo, 7. aprila, ob 20.30 v čitalnici Ljudske knjižnice Damir Feigel v Gorici, ulica della Croce 3.

V KULTURNEM domu v Gorici se nadaljuje filmska sezona Gorica kinema, ki jo organizira Kinoatelj. Na programu so še naslednji filmi: 8. aprila španski film *Tango* režiserja Carlosa Saura, 15. aprila neobičajni film *Velvet Goldmine*, na meji med filmom in musicalom, 29. aprila komedija *Train de vie* režiserja Rada Mihaileana. Predvajanje filmov je v veliki dvorani s pričetkom ob 20.45. Vstop je dovoljen s člansko izkaznico Kinoateljeja za leto 1999 (7.000 lir). Posamezna vstopnica 8.000 lir.

V GALERIJI Ars v Katoliški knjigarni razstavlja Anka Krašna. Razstava je odprta do 22. aprila po urniku knjigarne.

V KULTURNEM centru Bratuž razstavlja bosanski umetnik Safo Zec. Razstava je odprta od pon. do sobote od 17. do 19. ure, ob nedeljah od 10.30 do 12.30.

AGENCIJA QUARIN iz Krmina (0481 61775) vabi na potovanje v Provanso od 10. do 18.4. in na Sicilijo od 23.4. do 2.5.

DAROVI

ZA CERKEV sv. Ivana: N.N. 500.000; ob jubileju zlate poroke Rozina in Peter Colja 50.000 lir.

ZA CERKEV v Števerjanu: namesto cvetja na grob pokojne Valde Simčič-Pintar daruje Lili-jana 100.000 lir.

CILKA 50.000 lir za cerkev na Sv. gori in 50.000 za slovensko Karitas.

"GORIŠKO OZEMIJE"

Sedež Slovenskega raziskovalnega inštituta v Gorici je pripravil v sodelovanju z Narodno in študijsko knjižnico iz Trsta zemljevid krajevnih in ledinskih imen Goriške. Po dvajsetih letih dobivamo torej tudi na Goriškem, kar so Tržačani za svoje ozemlje dobili že pred dvajsetimi leti, točneje leta 1978. V tistih letih so začeli z raziskavami na Goriškem Robert Petaros, Ksenija Levak in Gojmir Budal, pomagali so jim še Drago Pahor, Albin Sirk ter Stanislav Soban, medtem ko so preverjanje podatkov opravili in tudi delo končali Vlado Klemše, Robert Petaros in Aldo Rupel. Prav ti ljudje so tudi najbolj zaslužni, če je Zemljevid krajevnih in ledinskih imen Goriške sedaj med nami. Seveda bo služil predvsem zemljepisecem in zgodovinarjem, etnologom in etnografom. Raziskovalci pa so v uvod pravilno zapisali, da bo "zemljevid služil tudi običajnemu interesentu za osmišljanje svojega bivanja v določenem prostoru, kot je lahko rojstni kraj ali kraj priselitve."

PROSVETNO DRUŠTVO PODGORA
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

MAŠA ZADUŠNICA

ob drugi obletnici smrti Bogomira Špacapan

MePZ Podgora bo izvajal Mašo za očeta Bogomira, ki jo je uglasbil pokojnikov sin Mirko Špacapan. Spominjski govor bo imel Saša Martelanc.

Po sveti daritvi bodo nastopili: cerkveni pevski zbor Sovodnje, cerkveni pevski zbor Jamlje in Brestovica na Krasu, MoPZ Mirko Filej iz Gorice, cerkveni pevski zbor Miren, MoPZ Fantje izpod Grmade iz Devina, MePZ Rupa-Peč

Cerkev sv. Justa mučenca v Podgori, nedelja, 11. aprila 1999, ob 17. uri.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

sklicuje

LETNI OBČNI ZBOR

Ponedeljek, 12. aprila, ob 20.30, v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO E. KOMEL
KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

Koncertna sezona 1998/99

NEW SWING QUARTET

I saw the Light

Črna duhovna pesem

Velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž - Gorica, četrtek, 15. aprila 1999, ob 20.30.

Predprodaja vstopnic: tel. 0481 531445

V SLOVENSKEM PREVODU

POVEZOVANJE SLOVENSКИH KMETOVALCEV V ITALIJI

TRETJI DEL UČBENIKA PRAVA IN EKONOMIJE

MARIJAN BAJC

Pred kratkim je prišel iz tiskarne slovenski prevod še tretjega dela učbenika za pravo in ekonomijo, ki je namenjen petemu razredu poklicnih zavodov za trgovske storitve v okviru ekonomsko-podjetniške smeri. Avtor tega dela je Emanuele Ferrari, prevajalka pa je tokrat samo prof. Violeta Rosanda, ki je prva dva dela - izšla sta leta 1997 - prevedla skupaj s prof. Silvano Hvalič.

Podobno kot prva dva dela je tudi III. del razdeljen na učne sklope, v katerih je, glede na potrebe dijakov, mogoče oblikovati učne enote. Vsebinsko se učbenik deli na tri dele: prvi je namenjen pravu, drugi ekonomiji, tretji pa obsega posebne študijske pripomočke. Učbenik je didaktično dobro zasnovan. Vsak učni sklop obsega vrsto izčrpno podanih poglavij, z ustreznimi povzetki pojmov, praktičnimi primeri in dokumenti. Poleg tega prinaša tudi številne vaje za preverjanje znanja.

Pravo so namenjeni trije učni sklopi, v katerih so ob-

ravnane posamezne tipične pogodbe, nove pogodbene oblike, se pravi netipične ali neimenovane pogodbe, ter vrednostni papirji. Naslovi učnih sklopov, namenjenih ekonomiji, pa so naslednji: Banke in borze vrednostnih papirjev, Italija in svet, Gospodarski razvoj, Gospodarske težnje, Tehnologija in okolje. Tretji del knjige, ki je namenjen dopolnilnim študijskim pripomočkom, prinaša bogat slovar strokovnih izrazov, delovne liste za preverjanje znanja in pomožne delovne liste.

Prevod je natančen in skrben. Prevajalka upošteva najnovejšo slovensko pravno in ekonomsko strokovno izrazoslovje. Razne zapletene italijanske formulacije je prevajalki uspelo podati v tekoči slovensščini.

V teh treh učbenikih imamo tako zbranega izredno veliko strokovnega izražaja, predvsem iz civilnega in trgovskega prava ter iz politične ekonomije. Na razpolago je sicer dijakom in učnemu osebju, prav pa lahko pride vsem tistim, ki se v našem prostoru tako ali drugače ukvarjajo s slovenskimi strokovnimi izrazi.

V četrtek, 25. marca, je bil za slovensko kmetijstvo v Furlaniji-Juljski krajini pomemben dan: v konferenčni dvorani Zadrúžne kraške banke na Opčinah je bil namreč ustanovni občni zbor deželne Kmečke zveze (na sliki).

Že vrsto let je ta kmečka stanovska organizacija na Tržaškem težila po tem, da bi povezali slovenske kmetovalce s Tržaškega, Goriškega in iz Benečije. Pred nekaj leti so poživili delovanje v Gorici, kjer je KZ sicer že imela dolgoletno tradicijo, v zadnjem letu pa so vzpostavili tesnejše stike z nekaterimi kmeti v Benečiji. Ustavili so se tako pogoji za povezavo teh treh stvarnosti, ki so po svoje zelo različne, imajo pa tudi marsikaj skupnega.

Ustanovni občni zbor sta uvedla pokrajinski predsednik za Tržaško Alojz Debelis in predsednik za Goriško Ivan Humar, ki sta ugotavljala, da pomeni ustanovitev zveze na deželni ravni zgodovinski dogodek, ki pa bo lahko dosegel svojo dopolnitev, ko bodo dozoreli pogoji za ustanovitev pokrajinske zveze v videmski pokrajini. Za predsednika ustanovnega občnega zbora je bil izvoljen

dr. Mario Gregorič, sledila je nato predstavitev novega statuta in obrazložitev posame-

znih členov, kar je opravil tajnik Edi Bukavec. Deželna KZ je na osnovi tega statuta fe-

KMETIJSKI NASVETI

TOKRAT NEKAJ VEČ O ZEMLJI

Narava se obuja. Letošnja zima je bila sorazmerno dolga in temperature so le postopoma naraščale, tako da ni bilo kakih pretirano velikih skokov, kar bi rastlinam povzročalo škodljive temperaturne šoke. To pa pomeni, da lahko še postorimo nekaj tistih del, ki bi jih bili sicer že zamudili. Tokrat pa naj nekaj več pozornosti posvetimo zemlji oz. vrtnim tlom.

Ko se ukvarjamo z vrto, se moramo zavedati, da je zemlja zelo pomemben dejavnik za uspešno vrtnarjenje. V zemlji so hranila, ki so vezana v organskih molekulah gnoja ali komposta oz. v obliki različnih soli, ko pride do mineralizacije organskih gnojil ali do prisotnosti rudninskih gnojil. V vrhnji plasti zemlje pa so prisotne tudi najrazličnejše drobnoživke, razne žuželke in ličinke, bubice in deževniki. Dobra rodovitna zemlja je torej vsaj v vrhnjih plasteh živa. Strukturo tal pa sestavljajo, glede na okolje, še glina, pesek, melj in prod, seveda v različnih razmerjih. Ti neorganski deli pa se vežejo na organske in skupaj ustvarjajo pogoje za rast rastlin.

Če so tla bogata z organskimi snovmi, to je če so bila bogato pognojena in obogatena z gnojem ali kompostom, so tla bolj rahla in zračna, bolj mrvičasta, se pravi da so talni skupki bolj okrogli. Ko so tla glinasta, pa so ti skupki ploščati in zato niso zračni, zemlja učinkuje bolj težko.

Rastline črpajo torej hranilne snovi iz tal. Primerno razmerje med posameznimi elementi je važno za pravo spre-

jemanje hranil. Včasih prav zaradi nesorazmerja rastline propadajo. Najbolj očiten je npr. primer železove kloroze. Na apnenih tleh se namreč železo veže na apno in rastline ne morejo sprejeti dovolj železa. Kalcij ovira tudi sprejem fosfora, težko dostopen je tudi bor. To so opazili še zlasti vinogradniki, ki so nasadili nove vinograde na zemlji, ki so jo bili navozili iz dolin, in niso poskrbeli za zadostno založno gnojenje z zrelem gnojem ali drugačnim organskim gnojilom. V takih primerih je nujno, da te površine pred posaditvijo trajnega nasada posejemo s kako poljščino, ki jo bomo nato zaorali in na ta način obogatili zemljo z nekaj organske snovi. Stroka zato priporoča analizo tal pred zasaditvijo trajnih nasadov, saj je potrebno ugotoviti predvsem razmerja med elementi.

Pomembno vlogo ima tudi pH faktor, to je kislost tal. Vsaka raztopina ima določeno kislost ali bazičnost, čista voda pa je nevtralna. Na kislost tal zelo neposredno vpliva kalcij. Apnenčasta zemlja, dolomit in kamninske moke, kalcevit in kalcijev oksid zmanjšujejo kislost tal. Z gnojili, ki vsebujejo

deracija avtonomnih enotnih demokratičnih stanovskih združenj in ima svoj sedež v Trstu ter deluje na celotnem območju dežele Furlanije-Juljske krajine.

Cilji, ki si jih postavlja, so seveda globalni. Saj želijo izboljšati pogoje za kmetovalce v vseh treh pokrajinah. Obenem bo Deželna kmečka zveza skrbela tudi za tesnejše stike z ustanovami in posamezniki iz republike Slovenije tako na strokovnem in poklicnem kot na gospodarsko družbenem področju.

Za predsednika Deželne kmečke zveze je bil izvoljen Alojz Debelis, izvoljena sta bila tudi oba podpredsednika: Ivan Humar bo zastopal Goriško, Michele Tomasetig videmsko pokrajino.

ITALIJANSKO PRAVO

NEPREMIČNINSKE POGODBE MED ZAKONCEMA IN NJIHOVO OBDAVČENJE

DAMJAN HLEDE

26. člen zakona št. 131/86, ki ureja registrski davek, določa absolutno domnevo darilnosti za tiste prenose nepremičnin od enega na drugega zakonca oz. med sorodniki v ravni črti v vsakem primeru, ko je celotni znesek vseh davkov, ki bi težili nedarilni prenos (npr. kupoprodajni), nižji od tistega, ki bi bremenil isti prenos, ko bi bil izveden z darilno pogodbo. Načelo ne velja za menjalne pogodbe, a le dokler ni pokrit nižji znesek zamenjanih vrednosti, za izenačenja v sklopu delilnih pogodb in za prodaje v javnih dražbah. Domnevo opravičuje nevarnost izigrave davčne zakona med osebami, ki jih združujejo tesne sorodstvene vezi. Stranke bi namreč brez te domneve lahko preprosto izbirale med naslavljanjem pogodbe kot kupoprodaje ali kot darila z izključnim ozirom na to, kar se v posameznem slučaju z davčnega vidika izplača, in sicer ne glede na to, ali je med njima prišlo do neformalnega denarnega izplačila ali ne (kar se vsekakor ponavadi dogaja).

Absolutnost domneve obstaja v nedopustnosti nasprotnega dokaza, kar pomeni, da v prisotnosti zgoraj navedenih pogojev, stranke ne morejo dokazati, da vsemu navkljub ni šlo za darilno pogodbo, ampak so v vsakem primeru vezane na načelo prevlade davčnega izražaja. Praksa kasacijskega sodišča pa je s tem v zvezi enotna v stališču, da so učinki omenjene domneve zgolj davčne narave, kar pomeni, da bo v prisotnosti pogojev za operativnost domneve pogodba ostala s civilnopravnega vidika še vedno npr. kupoprodaja, le da bo obdavčena tako, kot da bi šlo za darilno pogodbo. To je zelo pomembno, če pomislimo na posledice, ki jih imajo darilne pogodbe na dedovalna pravila. Povedati je treba, da je z davčnega vidika ponavadi vsekakor manj obremenjena darilna pogodba, saj je - med zakoncema in med sorodniki v ravni črti - prosta od davka na dedovanje vse do vrednosti 250 milijonov lir, registrski davek je v fiksni meri, Invim pa se nekako kompenzira z davkom na dedovanje. Poleg tega je nujen še hipotekarni in katastrski davek. Kupoprodaja pa je v različnih primerih različno obdavčena z registrskim davkom (4, 8 ali 15 %),

poleg tega pa jo bremenijo še Invim ter hipotekarni in katastrski davek. To vsekakor ne izključuje, da se v številnih primerih tudi kupoprodaja lahko izkaže za davčno manj obremenjujočo. Ravno v teh slučajih pa nastopi absolutna davčna domneva, o kateri teče beseda.

V primeru, ko stranki naslovita pogodbo kot kupoprodajo, medtem ko gre v resnici za darilo, ker ni prišlo do nobenega protiplačila, smo s civilnopravnega vidika v območju simulirane pogodbe (členi 1414 - 1417 civilnega zakonika), kar pomeni, da med strankama velja pogodba, ki sta jo resnično hoteli skleniti, ne pa tista, ki sta jo formalno sklenili, a to le v primeru, ko so bila pri slednji spoštovana pravila formalne in vsebinske narave, ki so potrebna za veljavnost prve - resnično hotene - pogodbe. V tem primeru torej lahko pride do tega, da davčna domneva povzroči obdavčenje pogodbe, kot če bi bila darilna, istočasno pa se s civilno-pravnega vidika pogodba tudi v resnici preimenuje v darilno.

DAJJE

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE
vošči svojim članom, njihovim
družinam in vsem prijateljem
vesele velikonočne praznike!

GOSERVIS d.o.o.-s.r.l.
GORICA - Ul. Roma 20, tel. 0481 537386-537020

Tudi magnezij je pomembno hranilo, ker vpliva na tvorbo listnega zelenila in je sestavni del klorofila. V primeru pomanjkanja magnezija, si pomagamo s škropljenjem listja s pripravki na osnovi magnezijevega oksida.

Imenovati pa moramo vsaj še bor in železo, saj sta oba nujno potrebna za lepo in zdravo rast rastlin.

GOSPODARSTVO

LOV NA "DAVČNE RAJE"

Med posledice ekonomske globalizacije lahko prištejemo tudi veliko lahkoto, s katero se morejo ljudje in njihova bogastva premikati iz kraja v kraj, iz države v državo. Včasih se z njimi premaknejo tudi proizvodni procesi, največkrat pa gre za zgolj simulirano delokalizacijo, ki teži po vzpostavitvi davčnega bivališča v krajih, kjer je davčni pritisk zelo nizek ali celo odsoten.

Z zakonom št. 448/98, povezanem s finančnim manevrom za leto 1999, je italijanska država uvedla specifično normo, s katero začnejo oz. pospešuje boj proti t.i. davčnim rajem, v zvezi z davkom na fizične osebe. Kadar fizična oseba prenese svoje anagrafsko bivališče v tujino, jo anagrafski uradi izbrišejo iz seznama bivajočih oseb matične knjige in jo prepisujejo v poseben seznam Italijanov, ki prebivajo v tujini (Aire).

Z omenjenim zakonom je bila uvedena preprosta domneva, po kateri se imajo za bivajoče, razen nasprotnega dokaza, vsi Italijani, ki so bili izbrisani iz seznama bivajočih oseb in so se preselili v državo s privilegiranim davčnim režimom. To pomeni, da lahko davčna uprava obdavči vse dohodke, ki so jih omenjene osebe, bivajoče v davčnih rajih, proizvedle kjerkoli, ne da bi zato morala dokazati lažnost bivališča, ki ga je oseba prijavila. Breme dokazovanja bo torej težilo davkoplačevalca, ki bo moral dokazati, da nima nobenega subjektivnega in časovnega odnosa z italijansko državo, da je torej njegovo bivališče v tujini resnično in ne fiktivno. Zakon je že v veljavi, ni pa še operativen, ker mora prej finančno ministrstvo izdati odlok, s katerim bo določilo seznam držav, ki so po mnenju Italije davčni rajji. Do tega bo prišlo, pravi jo, v naslednjih mesecih.

DH

NOGOMET - KOŠARKA

MLADOST MATEMATIČNO NAPREDOVALA, JADRAN V PLAY-OFFU

Konec prejšnjega tedna je potekal v znamenju dveh pomembnih dogodkov za naš šport. V nogometu si je moštvo doberdobske Mladosti z zunanjo zmago proti Medeji 0:1 v 24. kolu 2. amaterske lige matematično zagotovilo napredovanje v 1. amatersko ligo. V košarkarski C ligi pa je Jadran Nuova Kreditna z zmago v gosteh proti Castelfrancu z izidom 69:71 dosegel uvrstitev v play-off.

Jadranove navijačice imajo razlog za zadovoljstvo (Foto Kroma)

Za Mladost je napredovanje v 1. amatersko ligo dobesedno zgodovinskega pomena, praznovanje, ki je po nedeljski tesni, a zaslužni zmagi v Medeji, trajalo pozno v noč, pa je še slajše, saj se to napredovanje ujema s praznovanjem ob 30-letnici kluba. Mladost ima po tej zmagi 58 točk na lestvici skupine D 2. amaterske lige (drugouvrščeni Fincantieri jih ima 49). Vedno v skupini D je Breg ne pričakovano izgubil doma proti Villi z 2:3, medtem ko je v skupini E Primorec remiziral v Medeuzzi z 1:1. V 3. amaterski ligi so vse naše ekipe zadovoljile (beležiti gre le en remi, drugače so same zmage), v 1. amaterski ligi je v 26. kolu štandreaška Juven-

tina premagala Isonzo z 2:1, Sovodnje pa so remizirale v Aiellu brez gola. V promocijski ligi je Vesna z zmago proti Muggii z 2:1 ohranila kanček upanja za obstanek v ligi (z zadnjega je prišla na predzadnje mesto), medtem ko je Primorje remiziralo v Koprivnem z 1:1, Zarja/Gaja pa je doma proti Monfalconeju doživela že četrti zaporedni poraz (0:2).

Na košarkarskem področju so pri Športnem združenju Jadran zadovoljni, saj se je naša združena ekipa Jadran Nuova Kreditna s prej omenjeno zmago proti Castelfrancu uvrstila v play-off. V rumeni skupini za obstanek v C2 ligi je potekal slovenski derbi med Borom Radensko

in Domom Kmečko banko. Slavili so Borovci s 75:70, ki so po končanem prvem delu prvi na lestvici skupine za obstanek skupaj s Porcio, za matematičen obstanek v ligi pa potrebujejo še tri zmage. Vendar tudi za Dom ni vse izgubljeno. V beli skupini za obstanek D lige beležimo zunanjo zmago Kontovela proti Romansu s 57:74, medtem ko je Cicibona Prefabbricati Marsich v gosteh premagala Lego Nazionale s 56:79. V promocijski ligi je Breg z zmago proti Mediterranei s 102:56 in istočasnim porazom vodilne ekipe Momo Gio proti San Vitu z osemindvajsetimi točkami sam na vrhu lestvice.

SESTANEK NA SEDEŽU SKGZ V TRSTU

PRIPRAVE NA PROSLAVLJANJE 130-LETNICE JUŽNEGA SOKOLA

V ponedeljek, 29. marca, so se na tržaškem sedežu Slovenske kulturno-gospodarske zveze sestali zastopniki Športnega združenja Bor in Združenja slovenskih športnih društev v Italiji s predsednikoma krovnih organizacij SKGZ in Sveta slovenskih organizacij Rudijem Pavšičem in Sergijem Pahorjem.

Delegacija SZ Bor, ki so jo sestavljali predsednik Aleksander Rustja ter odbornika Bojan Pavletič in Gorazd Pučnik, je krovni organizaciji seznanila z načrtovanim proslavljanjem 130-letnice ustanovitve Južnega Sokola v kolikor predhodnika današnjega - po vojni ustanovljenega - Bora. Športno združenje bo ob tako pomembni obletnici priredilo športne turnirje, izdalo bo knjigo

in priložnostno brošuro ter priredilo fotografsko razstavo. Niz jubilejnih pobud pa bo novembra meseca sklenila osrednja proslava.

S svojo 130-letnico predstavlja tako Bor - kljub vsiljenemu mirovanju v času fašizma - najstarejšo delujočo slovensko organizacijo v zamejstvu ter obenem drugo najstarejšo v celotnem slovenskem narodnem prostoru. Proslavljanje ustanovitve Južnega Sokola zadobi tako širši narodnostni pomen, saj tudi širšemu prostoru potrjuje in utemeljuje našo prisotnost.

Predsednika krovnih organizacij Pahor in Pavšič sta združenju Bor potrdila najširšo podporo pri organizaciji pomembne pobude. Ob finančni pomoči bosta krovni organizaciji obenem po-

segli pri vseh javnih institucijah v Sloveniji in Italiji, zato da proslava zadobi najširšo možno odmevnost. V ta namen bo v naslednjih dneh imenovan koordinacijski odbor, ki bo skrbel za stike in posreboval pri pristojnih sredinah.

TEŽAVNA ZMAGA ITALIJE, DRAGOČEN REMI SLOVENIJE

Prejšnji teden so odigrali kvalifikacijske tekme, veljavne za uvrstitev na evropsko nogometno prvenstvo. Italija je v Køpenhagenu s težavo in srečo premagala Dansko z izidom 1:2. Slovenska reprezentanca pa je dosegla dragoceno točko v Tbilisiju, kjer je proti Gruziji izenačila z izidom ena proti ena.

AKTUALNIM DOGODKOM NA ROB

ŠPORT, POLITIKA, VOJNA, ŠKANDAL

Kot se večkrat dogaja, se tudi tokrat dogodki na športnem, vojnem in političnem prizorišču prepletajo.

Poglejmo dogodke minulega konca tedna. Eden najboljših jugoslovanskih nogometašev, Predrag Mijatović, je napovedal, da ne bo igral za Real Madrid, dokler bodo trajali napadi zveze NATO na Zvezno republiko Jugoslavijo. Pozivu jugoslovanske nogometne zveze pa se ne namerava podrediti branilec Siniša Mihajlovič, ki je izjavil, da bo redno oblekel Laziov dres.

Preidimo na košarkarsko področje. Eden najboljših srbskih igralcev na svetu, as bolonskega evropskega prvaka Kinderja, Danilović, je pozval množico rojakov, ki branijo barve raznih peterk po vsem svetu, naj zaigrajo, na dres pa naj si nadenejo črn trak v znak žalovanja.

Škandalozna odločitev Mednarodne košarkarske zveze Fiba s sedežem v Parizu: najprej je zaradi novonastalih razmer v Zvezni republici Jugoslaviji, in ker Črnogorci tre-

nutno ne morejo zapustiti svoje domovine, odpovedala povratno polfinalno srečanje pokala Saporta v Solunu med Budućnostjo iz Podgorice (nekoč Titograda, prestolnice Črne gore) in Benettonom iz Trevisa. Nato pa je zaradi tega že vnaprej podarila zmago Benettonu. Res lep primer vmešavanja politike v šport! Tako je vsaj poročala Slovenska tiskovna agencija STA. Zelo razširjeni italijanski športni in nekoč sploh najbolj brani državni dnevnik La Gazzetta dello Sport je sicer v soboto, 27. marca, na 25. strani objavil izpod peresa nepodpisanega avtorja kratkega članka drugačno verzijo. Vir novice tudi ni objavljen. Tekmi v Solunu in s tem potencialni zmagi v zanje veliko bolj naklonjenem okolju kot v Italiji naj bi se odločilo samo vodstvo Budućnosti, češ da so itak že v prvi tekmi izgubili za 16 točk...

Na kateri strani je zdaj resnica?

RAZOČARANI KOŠARKAR

DOMAČA ODBOJKA

SKORAJ SAME ZMAGE NAŠIH EKIP

Naše odbojgarske ekipe so konec prejšnjega tedna odigrale enega od svojih najboljših kol v letošnjem prvenstvu. V moški konkurenci beležimo v C ligi same zmage z izidi 3:0. Enak izid je tudi v D ligi, le da se je tu odigral slovenski derbi med Našim praporjem in Borom. V derbiju mora pač nekdo izgubiti. Krajši konec so potegnili Borovci, ki so klonili z izidom 3:0.

V ženski konkurenci beležimo v C ligi zmago Nuove Kreditne, ki je v gosteh premagala Publiuno z izidom 0:3, in Olympie Kmečke banke, ki je prav tako v gosteh, in sicer v Čenti, premagala domači Simmac z 2:3. Val Siderimpes pa je v gosteh izgubil proti ekipi SGM Consulting s 3:0. V D ligi gre beležiti zmago Bora Friulexport, ki je v gosteh premagal Sattec z 2:3.

AVTOMOBILIZEM

ALBERT ZENIČ ČILJA NA STOPNICKE

V petek, 26. marca, so v lokalu El Gato Mato na Proseku predstavili nov dirkalni avto dallara 398, s katerim bo slovenski tržaški avtomobilski pilot Albert Zenič (na sliki) tudi letos tekmoval v avstrijskem in srednjeevropskem avtomobilskem prvenstvu formule 3.

Zenič, ki vodi avtomobilski dirkalni klub Azeta team, se želi v letošnjem prvenstvu visoko uvrstiti, in sicer med prve tri najboljše. V lanskem prvenstvu je osvojil končno četrto mesto na avstrijskem, končno deveto mesto pa na srednjeevropskem prvenstvu. Nova dallara 398, s katero bo Zenič letos tekmoval, pa predstavlja veliko upanje za boljše uvrstitve.

Prvič se bo zamejski pilot preizkusil z novim dirkalnikom čez slaba dva tedna na reškem dirkališču Grobnik. Prva dirka, veljavna za srednjeevropsko prvenstvo, na kateri bo nastopil Zenič, pa bo v nedeljo, 25. aprila, v Brnu na Češkem.

*Vesele velikonočne
praznike ti želiyo*

**SLOVENSKE
ZADRUŽNE
BANKE**

ZADRUŽNA KRASKA
BANKA

ZADRUŽNA KREDITNA BANKA
DOBERDOB

ZADRUŽNA KREDITNA BANKA
V SOVODNJAH

TVOJE DOMAČE BANKE